

Kontroll av stadens återvinningsstationer 2011

Bakgrund

Förpacknings- och tidningsinsamlingen AB (FTI) driver idag cirka 260 återvinningsstationer i Stockholms stad. Ägare till FTI är de fyra materialbolagen Plastkretsen, Metalkretsen, Returkartong och Pressretur. Samarbetet mellan Svensk Glasåtervinning och FTI regleras i ett avtal. Miljöförvaltningen har tillsynsansvaret över återvinningsstationerna och FTI betalar en fast årlig avgift. Stationerna är, enligt FTI, endast avsedda för privata hushåll.

I förordningen (2006:1273) om producentansvar för förpackningar ska ett insamlingssystem anses som lämpligt om det är lättillgängligt, underlättar för den som innehar förpackningsavfall att lämna ifrån sig detta och i övrigt ge god service åt dem som skall lämna förpackningsavfall till systemet.

Enligt 26 kapitel 19§ miljöbalken ska den som bedriver verksamhet som kan befaras medföra olägenhet för människors hälsa eller påverka miljön fortlöpande planera och kontrollera verksamheten för att motverka eller förebygga sådana verkningar.

I avtalet som är tecknat mellan materialbolagen och Stockholms stads Trafik- och renhållningsnämnd står det att stationerna ska hållas tillgängliga och vara välskötta samt vara estetiskt tilltalande. De får inte orsaka olägenhet för människors hälsa i form av lukt, skadedjur eller buller. Stationerna ska städas vid behov, detta innebär att städning även kan ske på helger. Stationerna ska av allmänheten upplevas som rena och kunna användas utan risker och olägenheter på grund av nedskräpning eller annan orsak. Materialbolagen ansvarar för att behållare töms med sådan frekvens att de inte blir överfulla.

I oktober 2010 började FTI med helgstädning av 33 stationer, varav 11 stycken städas på lördagar, 13 stycken på söndagar och 9 stycken på lördagar och söndagar. De flesta stationer som helgstädas ligger i innerstaden. Idag töms och städas stationerna med en frekvens upp till sju dagar i veckan beroende på hur hårt belastad stationen är.

En gång per år storstädas stationerna. Detta innebär bland annat att behållarna lyfts upp, det rengörs under och mellan dem. Dessutom saneras behållarna på eventuellt klotter och nya dekaler sätts upp där behovet finns. Uppgifterna baseras på fakta från FTI.

Miljöförvaltningen får regelbundet in klagomål på återvinningsstationer, framförallt från närboende. Klagomålen gäller främst nedskräpning, fulla behållare samt buller då glas slängs i glasbehållaren samt när glasbehållarna töms.

Tillsynen av återvinningsstationer har under 2011 bedrivits i form av två projekt. I det ena projektet, helgprojektet, besökte miljöförvaltningen 70 återvinningsstationer. Syftet med helgprojektet har varit att undersöka om helgstädningen har lett till en förbättring samt om en utökning av helgstädning behövs.

I det andra projektet, ytterstadsprojektet, kontrollerades 103 stationer i ytterstaden under vardagar. Syftet med ytterstadsprojektet har varit att få en överblick över skötsel och drift av återvinningsstationer i ytterstaden.

Sammanlagt utfördes 445 tillsynsbesök på 173 återvinningsstationer. Detta underlag har legat till grund för den samlade bedömningen.

Resultat

Helgprojekt

Av de 70 besökta stationerna helgstädas 33 stycken. 20 stycken upplevdes som skräpiga i helgprojektet 2010 och helgstädas inte. Miljöförvaltningen kontrollerade även 17 stationer som inte helgstädas och inte hade besökts 2010. Varje station besöktes två gånger, en lördag eller söndag i maj samt i september/oktober.

Av de 70 besökta stationerna hade 52 stycken anmärkningar på skötsel och drift. Det största problemet var nedskräpning. Jämfört med helgprojektet 2010 har en förbättring konstaterats gällande nedskräpningens omfattning. I de flesta fall berodde nedskräpningen på dumpning av grovavfall.

De stationer som fick anmärkningar hade bristfällig skötsel och drift vid första, andra eller båda besöken. En förenklad sammanställning uppdelad i stationer som helgstädas, stationer som hade en anmärkning 2010 och stationer som inte helgstädas och inte kontrollerades 2010 visas i tabell 1-3.

Tabell 1 Antal stationer som helgstädas

Anmärkning på städning/tömning	Anmärkning på enbart städning	Ingen anmärkning
8	17	9

Tabell 2 Antal stationer som hade en anmärkning vid kontroll 2010

Anmärkning på städning/tömning	Anmärkning på enbart städning	Ingen anmärkning
6	7	6

Tabell 3 *Antal stationer som inte helgstädas och som inte kontrollerades 2010*

Anmärkning på städning/tömning	Anmärkning på enbart städning	Ingen anmärkning
7	7	3

Tabellerna 1-3 visar att kontroller av fyllnadsgraden inte är tillräckliga vid vissa stationer och behöver intensifieras.

Resultaten visar att återvinningsstationerna fortfarande är nedskräpade trots helgstädning. Nedskräpningens omfattning vid stationer som helgstädas har minskat jämfört med 2010. I många fall bestod nedskräpningen av enstaka föremål, som inte ska lämnas vid en återvinningsstation. Några exempel visas på bilderna nedan.

Genom helgstädning säkerställs t.ex. att ett föremål inte ligger kvar under hela helgen. Miljöförvaltningen anser att FTI:s urval av stationerna som helgstädas i stort sett är lämpligt. Vid fortsatta klagomål från närboende kommer miljöförvaltningen att pröva om det är aktuellt med utökad städning under helgen. Miljöförvaltningen anser att vissa stationer i södra förorter behöver helgstädas

Ytterstadsprojekt

Av de 103 besökta stationer som besöktes tre dagar i följd i april eller maj under vardagar hade 54 stycken anmärkningar på skötsel och drift. Stationerna ligger i Bromma, Farsta, Hägersten, Liljeholmen, Skärholmen, Hässelby, Vällingby, Spånga, Älvsjö och Skarpnäck. Det största problemet var tömning av plastbehållarna. Miljöförvaltningen konstaterade många överfulla plastbehållare. De stationer som fick anmärkningar hade bristfällig skötsel och drift vid minst ett av tre tillfällen. En förenklad sammanställning visas i tabell 4.

Tabell 4 Antal stationer

Anmärkning på städning/tömning	Anmärkning på enbart städning	Ingen anmärkning
40	14	49

Miljöförvaltningen anser att tömningen av plastförpackningar i ytterstaden eller antal behållare behöver utökas. Fyra av många exempel visas i bilderna nedan.

Tellusborgsvägen, 5 maj 2011

Solhems Hagväg 8, 18 april 2011

Bokbindarvägen, 6 maj 2011

Gröndalsvägen, 4 maj 2011

Miljöförvaltningen konstaterar att småkräp och glaskross omkring återvinningsstationer i ytterstaden ofta ligger kvar trots städning. Förvaltningen bedömer att städrutiner är bristfälliga och utgör en risk för olägenhet. Två exempel hur återvinningsstationer kan se ut visas i bilderna nedan.

Id 10191 Tallkrogsplan

Id 14431 Götalandsvägen

Slutsatser och förvaltningens plan för tillsyn 2012

De följande bedömningarna baseras på indikerande kontroller under 2011. Miljöförvaltningen bedömer att Förpacknings- och tidningsinsamlingen AB har brister i sin egenkontroll. Förvaltningen bedömer att städning och tömning av återvinningsstationerna håller en ojämn nivå. Kontroller av fyllnadsgraden och uppföljning av städningen visade sig vara bristfällig, framförallt i ytterstaden.

Helgstädning har gett en förbättring av situationen runt återvinningsstationerna i framförallt innerstaden. Förvaltningen anser att helgstädning bör utvidgas i vissa söderförorter. Vilka stationer som bör ingå ska miljöförvaltningen utreda vidare under 2012.

Dessutom kommer förvaltningen att utföra ytterligare kontroller på stationer som hade brister på tömning av plastbehållarna i ytterstadsprojektet. Förvaltningens tillsyn under 2012 kommer att koncentreras på ca 40 stationer, där behovet av kortare tömnings- och städningsintervaller bedöms vara störst.